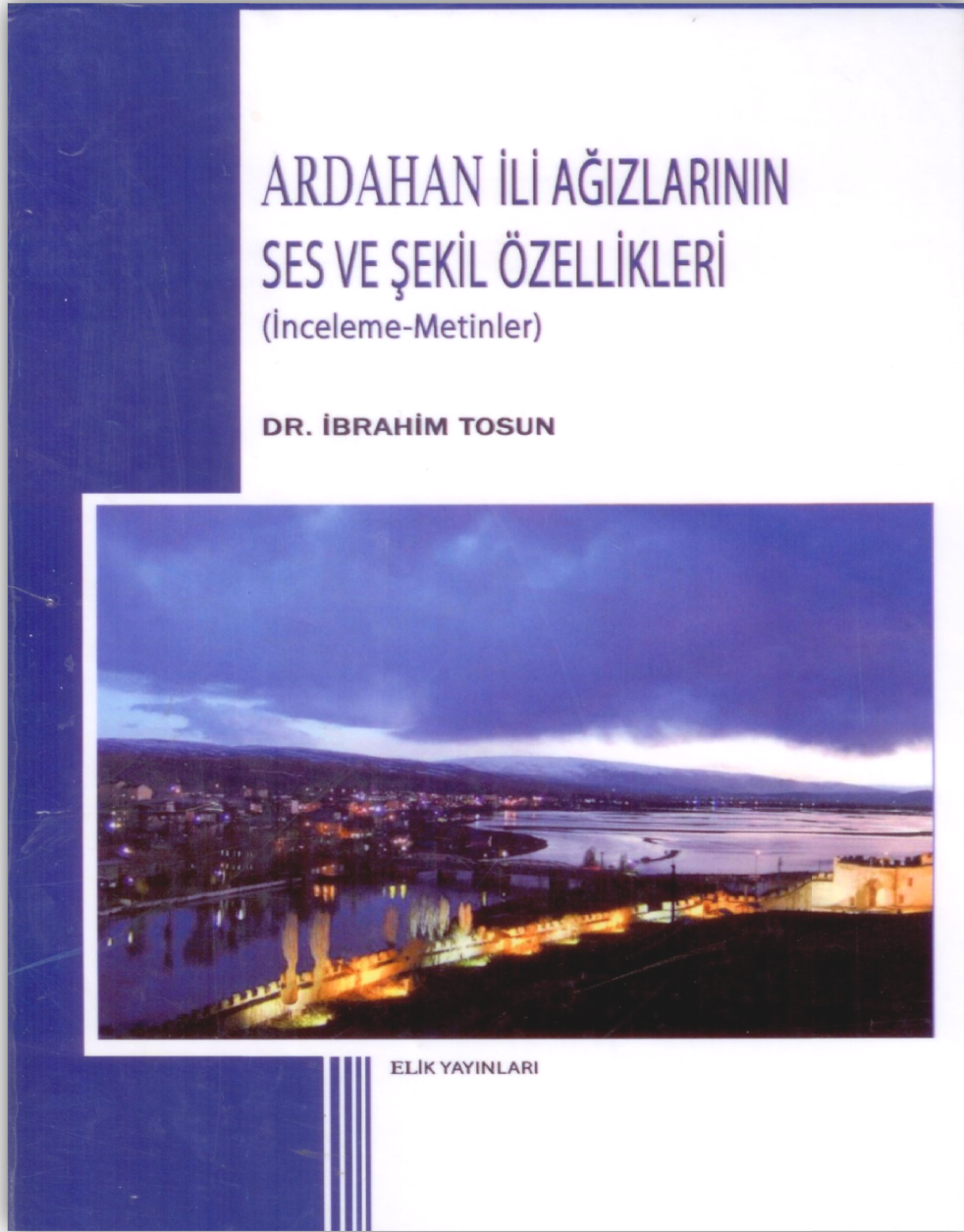


**brahim TOSUN, Ardahan İli A ızlarının Ses ve ekil Özellikleri (nceleme-Metinler),
Elik Yayınları, zmir 2014, s. 390, ISBN: 978-605-84819-0-9**

*Yi it SEY S**



* Yüksek Lisans Ö rencisi, U ak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, U ak – TÜRK YE, E-posta: seyisyigit@gmail.com.

Türkiye Türkçesi a ızlarıyla ilgili çalı malar son dönemlerde artmı tır. Yapılan bu çalı malarla birçok il ve ilçenin a ız özellikleri belirlenmi tir. Türkiye’de a ız ara tırmalarıyla ilgili ilk yayın V.A. Maksimov tarafından yapılmı tır. Bu çalı ma 1867 yılında St. Petersburg’da basılmı olan “*Opit izsledovanija tyurskich dialektov v Chudave digare-i Karamanii*” adlı eserdir. Anadolu a ızlarıyla ilgili ilk derleme çalı maları Finlandiyalı dilbilimci Rösönen (1894-1940) ile ba lar. Anadolu’nun birçok ehrinde derleme çalı ması yapmı tır. Türk akademisyenler arasında ise ilk çalı malar Ahmet Cafero lu ile ba lamı tır. Ahmet Cafero lu, Anadolu’nun pek çok bölgesinde derlemeler yapmı tır. Ahmet Cafero lu’ndan sonra Zeynep Korkmaz Anadolu a ızları üzerinde de erli çalı malar yapmı tır. 1970’li yıllardan sonra a ızlarla ilgili çalı malar hızla artmı tır.

Dr. brahim Tosun tarafından hazırlanan bu çalı mada Ardahan ili a ızları, ses ve ekil özellikleri bakımından ele alınmı tır. Kitap u bölümlerden olu maktadır:

I. Giri (s. 1-14)

II. Ardahan yöresi a ızlarının ses özellikleri (s. 15-132)

III. Ardahan yöresi a ızlarının ekil özellikleri (s. 134-209)

IV. Sonuç (s. 210-213)

V. Haritalar (s. 214-215)

VI. Kaynakça (s.216-222)

VII. Metinler (s. 223-390)

Giri bölümünde, yapılan ara tırmanın kapsamı ve yöntemi belirtilmi tir. Türkiye Türkçesi a ızları üzerine yapılmı çalı malardan bahsedilmi tir. Yine Giri bölümünde, a ız bölgesinin sınırları belirlenip a ız bölgesinin diyalektolojik durumu, bölgenin etnik yapısı, bölgedeki a ızlar, ölçünlü dil-a ız ili kisi hakkında bilgiler verilmi tir. Ayrıca bu bölümde çalı mada kullanılan çeviriyazı i aretleri detaylı bir ekilde verilmi tir.

Ses özellikleri bölümü, ünlüler ve ünsüzler olmak üzere ikiye ayrılmı tır. Ünlüler bölümünde, önce çalı mada tespit edilen ünlüler tanıtılmı , daha sonra da ses olayları örnekleriyle gösterilmi tir. Ünsüzler bölümünde çalı mada tespit edilen ünsüzler, yazı dilinde bulunup bulunmaması bakımından ayrılmı tır. Ayrıca ünsüz de i meleri ayrıntılı bir ekilde gösterilmi tir.

ekil özellikleri bölümü, yapım ekleri, çekim ekleri ve eylemsiler olmak üzere üç ba lıkta incelenmi tir. Metinlerde geçen yapım ekleri, çekim ekleri ve eylemsiler örnekleriyle birlikte ayrıntılı bir ekilde belirtilmi tir.

Sonuç bölümünde, çalı mada uygulanan metotlar açıklanmı tır. Ardahan a ızlarının ses ve ekil bilgisi özellikleri bakımından di er Türkiye Türkçesi a ızlarıyla benzer ve farklı yönleri bu bölümde sıralanmı , Ardahan a ızlarındaki karakteristik özellikler belirtilmi tir. Ayrıca yöre a zının yazı dili ile benzer ve farklı yönleri de bu bölümde ele alınan konulardandır.

Haritalar bölümünde, derleme alanlarının ve a ız gruplarının haritaları gösterilmi tir. Kaynakça bölümünde, ara tırmada yararlanılan kaynaklar maddeler halinde alfabetik sıraya konularak sıralanmı tir.

Metinler bölümünde, 71 kaynak ki iden derlenen ve çeviriyazı i aretlerine aktarılan 71 metin yer almı tir. Bu metinlerin alındı ı bölgeler ayrıntılı bir ekilde belirtilmi tir. Ayrıca her metnin satır numaraları metinde gösterilmi tir.

A ız ara tırmaları alanına önemli katkılar yapan bu eseri dolayısıyla Dr. brahim Tosun'u kutluyor ve bu alandaki çalı malarının devamını diliyoruz.